

AARDRIJKSKUNDIG
WOORDENBOEK
DER
NEDERLANDEN,

BIJENGEBRAGT

DOOR

A. J. van der Aa,

onder medewerking van eenige Vaderlandsche Geleerden.

NEGENDE DEEL.

P. R.

Te Gorinchem, bij
JACOBUS NOORDUYN.

1847.

De inw., die allen R. K. zijn, maken de par. van Rosport en Osweiler uit, die hier twee kerken te Rosport en Osweiler en een kapel te Steinheim hebben.

Het d. Rosport ligt 3 u. O. ten Z. van Diekirch, 1½ u. W. van Echternach, in een bevallig dal, aan de Sure en aan den voet van den Rosporterberg.

Het is een oud d., dat in eene oorkonde van den Frankischen Koning DAGOBERT, gedagteekend te Trier den 26 Augustus 646, onder den naam van Ruzvurt voorkomt. Men telt er 70 h. en ongeveer 420 inw., die eene par. uitmaken, welke tot het apost. vic. van *Luxemburg*, dek. van *Echternach* behoort. De kerk aan den H. MICHAËL toegewijd, is een ruim en goed gebouw.

De St. Irmina-abdij te Trier, bezat hier weleer een aanzienlijk landhuis en groote goederen, welke op het einde der vorige eeuw door de Franschen aan het geslacht LOSEN zijn verkocht geworden.

ROSPORTER-BEEK (DE), beek in het grooth. *Luxemburg*.

Zij ontspringt in de rotsen, die de Sure bezomen, en valt, na korten loop, omstreeks het d. Rosport in die rivier.

ROSPORTER-BERG (DE), berg in de heerl. *Rosport*, grooth. *Luxemburg*, welks top 374 ellen boven den spiegel der zee verheven is.

ROSS ('T), buit. in het graafs. *Zutphen*, prov. *Gelderland*, distr., arr. en 3 u. O. ten N. van *Zutphen*, kant. en ¼ u. N. van *Lochem*, gem. en ¼ u. Z. van *Laren*.

Dit buit. beslaat, met de daartoe behoorende gronden, eene oppervlakte van 280 bund., en wordt thans in eigendom bezeten door den Heer Jonkheer Mr. W. L. F. C. Ridder VAN RAPPARD, woonachtig te Arnhem.

ROSSAGOEROT, eil. in *Oost-Indië*, een der *Zuidwester-eilanden-van-Banda*, N. van het eil. *Floris*.

Het is naauwelijks eene mijl in het rond, en heeft aan den oostkant eene kleine klip.

ROSSENISSE, d. in het *Land-van-Overflakkee*, prov. *Zuid-Holland*. Zie ROXENISSE.

ROSSUM, gem. in den *Bommelerwaard*, prov. *Gelderland*, *Benedendistrikt*, arr. *Tiel*, kant. *Zalt-Bommel*; palende N. aan de Waal, O. aan het Schans-gat, Z. aan de Maas, W. aan de gem. Hurwenen.

Deze gem. bevat het dorp Rossum het geh. Geenweide en het fort Willem of Nieuw-St.-Andries, benevens eenige verstrooid liggende huizen. Zij beslaat, volgens het kadaster, eene oppervlakte van 700 bund., waaronder 654 bund. belastbaar land; telt 160 h., bewoond door 170 huisgez., uitmakende eene bevolking van 1060 inw., die meest hun bestaan vinden in den landbouw.

De Herv., die er 550 in getal zijn, onder welke 190 Ledematen, maken eene gem. uit, die tot de klass. en ring van *Zalt-Bommel* behoort. De eerste, die in deze gem. het leeraarambt heeft waargenomen, is geweest JOHANNES LORIUS, die in het jaar 1613 hier in dienst was, en in het jaar 1619 afgezet werd. Tot aan 1688, is *St. Andries* hiermede vereenigd geweest, doch in gemelde jaar, tijdens de dienst van JOHANNES VAN ZELST, hiervan afgenomen. Het beroep is eene collatie van den Ambachtsheer. Onder de hier gestaan hebbende Predikanten verdient melding de geleerde RUTGER SCHUTTE, die er den 15 Januarij 1737 werd ingezegend en na een halfjarig verblijf aldaar naar *Zalt-Bommel* werd beroepen.

De R. K., die er ongeveer 500 in getal zijn, behoorde tot in 1843, tot de par. van *Hurwenen-en-Rossum*, doch zijn in dat jaar van Hurwenen afgescheiden en maken thans eene afzonderlijke stat. uit, welke tot het aartspr. van *Gelderland* behoort, en door eenen Pastoor beëindigd wordt. Na de Reformatie is het te Rossum en in de omstreken vele jaren zeer moeilijk geweest vast verblijvende Priesters te bekomen. De eerste, die bekend zijn hier te hebben verbleven, van het jaar 1674, waren zendelingen uit de Minderbroeders-orde, maar sedert het jaar 1735 heeft de opvolging der Pastoors, uit de ongeordende geestelijkheid geregeld plaats gehad.

De 10 Isr., die er wonen, worden tot de ringsynagoge van *Zalt-Bommel* gerekend. — Men heeft in deze gem. eene school, welke door een getal van 120 leerlingen bezocht wordt.

Er is een schuitenveer, over de Waal, op Heesselt, een pontveer over het Schansgat op Heerwaarden; alsmede een voetveer, ten Z. van het dorp, van den Overvaart, over de Maas, op Alem.

Deze gem. is buiten tegenspraak eene onde vrije heerlijkheid, welker ROTTEM of ROTHEM genoemd, die zijne eigene Heeren had. Op de kaart van BEKA, door BUCHELIUS uitgegeven, staat ROTHEM en niet ROSSUM, en in de lijst der goederen, welke de abdij PRÜM, rondom Tiel, aan de Waal, bezat, wordt ROTHEHEIM mede vermeld. Het schijnt zeker, dat ARNOLD VAN RODHE of ROTHEM, Heer van deze heerl. was. Getrouwd zijnde met ALEYDE, dochter van HENDRIK VAN CUYCK en van ALVERADE VAN HOSTADE, had hij, nevens zijne schoonmoeder, in 1108, verschil met de kerken van St. Maarten en St. Bonifacius te Utrecht, over het *praedium Dei* tusschen Lek en Linge. Nobilis genoemd, was hij met zijnen broeder GIJSELBERT, in 1121, getuige van GODEBALD, den vierentwintigsten Bisschop van Utrecht, in eenen brief over de kerk van Warnsveld; met eenen anderen broeder, RUTGERUS, was hij in 1122 getuige van Keizer HENDRIK, en alleen vindt men hem getuige van den Keizer, en van den zelfden Bisschop in het jaar 1123. Men weet, dat hij geweldig om het leven gebragt, en dat hij, zoo wel als zijne vrouw, in 1133 overleden is, want zijne dochter HEDWIG stond toen onder voogdij van hare ooms, HERMAN, Heer van Cuyck, en GODFRIED VAN CUYCK, Graaf van Arensberg. Hare leen- en dienstmannen sloegen een huwelijk voor, tusschen haar en FLORIS den Zwarte, broeder van den Graaf van Holland, waarin de voogden weigerden te bewilligen; FLORIS, op het aanzien en de bescherming der Keizers vertrouwend, zocht zich door de wapenen in het bezit der goederen van HEDWIG, te stellen, en beschadigde de landen van den Heer VAN CUYCK, waardoor wij *Malsen* verstaan, ten minste de burgers van Utrecht, die zijne zijde hielden, verbrandden het slot Leksmoed. Hiertegen namen de Heeren VAN CUYCK hunnen kans waar, overvielen FLORIS te Abstede bij Utrecht en beroofden hem van het leven, waarom zij door den Keizer in den rijksban gedaan werden. Na den dood van LOTHARIUS, zijn zij door tusschenkomst van Keizer CONRADT, in 1157, met DIRK Graaf van Holland verzoend, onder voorwaarde, gelijk verzekerd wordt, dat zij hunne landen voortaan van hem ter leen zouden houden. Deze woorden moeten echter in geen al te ruimen zin genomen worden, en geven alleen te kennen, dat zij leenmannen van Holland geworden zijn, aan wien zij eenige goederen hebben moeten opgedragen, zonder dit tot alle hunne bezittingen uit te strekken. Het is waar, dat de meeste schrijvers zich ten opzichte van dezen ARNOLD VAN ROTHEM zeer vergissen, en de heerlijkheid elders gezocht hebben,

waartoe de verschillende wijze, op welke zijn naam geschreven is, oorzaak geeft. MELIS STOKES noemt hem Heer van ROCHEM en ALKEMADE, stelt daarbij in eene aanteekening *Rechem in 't Land van Berg of Mark*. WAGENAAR is hem gevolgd. De Monnik van EGMOND schrijft ROTHEN, en in eed ander handschrift ROTHEN. BEKA stelt ROTHEN en de vermeerderde BEKA RECHEM. Maar BUTKENS is ver van het spoor gewezen, hem noemende *Sire de Radinchem*. Dus is ROTHEN de ware lezing, en, dewijl uit het geheel verhaal blijkt, dat het geval tusschen HEDWIG, FLORIS en de Heeren VAN CUYCK in deze streken moet geplaatst worden, kan men ROTHEN niet elders zoeken, maar is zeker ROSSEM; deze plaats niet ver van het Land-van-Cuyck gelegen zijnde, kan mogelijk aanleiding tot het huwelijk van ARNOLD VAN ROTHEN, met ALEYDE VAN CUYCK gegeven hebben. Of HEDWIG naderhand met eenen anderen Heer getrouwd is, en wie hare erfgoederen verkregen heeft, is ten eenemaal onbekend. Het is echter zeer mogelijk, dat zij in onderscheidene handen geraakten, en dat een gedeelte daarvan, als ROSSUM en *Heesselt*, in het geslacht van ROTHEN of ROSSUM, maar minder edel, minder vrij, als onderheerlijkheid gebleven is. Ten minste dat geslacht wordt aanhoudend gemeld, hoewel men de afstamming niet bewijzen kan. GERARDUS MILES DE ROTHEIM, hield in 1188 honderd hoeven ter leen van den Graaf VAN DALEN. REYMARUS VAN ROTHEN was in 1198 en 1200 getuige van Keizer OTTO. HERMAN EN GERHARD VAN ROTHEN, broeders, komen meermalen voor, van 1224 tot 1254. GOSWINUS VAN ROTHEN wordt, in vele brieven van 1250 tot 1263 gemeld, en hetgeen een ontwijfelbaar bewijs voor ons gevoelen bijbrengt, is, dat hij, in 1263 genoemd wordende *Nobilis vir GOSWINUS DE ROTHEN*, met THEODERICUS DE EMESE zegelde, en dat zijn zegel, hetwelk nog ongeschonden in het kapittel van St. MARIA te Utrecht bewaard wordt, drie vogels, zijnde het gewone wapen van ROSSUM, vertoont. Heer GERHARD VAN ROTHEN, Ridder, Regter en Dijkgraaf van Gelre en Bommelerwaard, en zijn broeder JOHAN, Regter van Heesselt, vermoedelijk de zoon van bovengemelden GOSWINUS, waren in 1276 getuigen te Zalt-Bommel. Ook GERHARD, in dienst van den Graaf van Gelre, verdedigde den overgang der Maas te Hedel in 1285, tegen den Hertog van Brabant. Hij overleed in 1291, en zijne weduwe HADEWIG, benevens haar mans voorzoon GERHARD, en hunne beide zonen GOOSWIJN EN HENDRIK sloten toen eene magenscheid, in welk stuk het geslacht voor het eerst ROSSEM, en niet meer ROTHEN genoemd wordt. Daaruit was de beroemde MAARTEN VAN ROSSUM gesproten, en het bloeide nog in het midden der vorige eeuw.

De heerl. Rossum bleef in dit geslacht als eene dagelijksche heerlijkheid, en kwam door het huwelijk van SIBILLA VAN ROSSUM met GUIDO VAN MALSEM, na den dood van haren broeder JOHAN, in 1375, aan dat geslacht; waarmede zij door erfdochteren, aan de geslachten van WITTENHORST EN VAN PALLANDT, en door koop aan dat van RANDWIJCK gekomen is, waardoor het nu nog bezeten wordt. Thans wordt zij in eigendom bezeten door den Heer Baron GODERT ADRIAAN JACOB VAN RANDWIJCK, woonachtig te Rossum.

De heerl. was vroeger leen aan het huis van VIANEN en had eene eigen leenkamer. De Heeren bezaten de Dijkschouw en reeds in 1589 verdroegen zij zich deswege met den Hertog. In 1458, gaf JOHAN, Heer van Rossum, eenen brief aan die van ROSSUM. Uit dit alles kan men zien, dat deze heerl. van ouds aanzienlijker, dan andere dagelijksche heerlijkheden was, hoe wel zij in 1555 reeds onder de bank van Driel gebragt was.

Het d. ROSSUM of ROSSEM ligt 3 u. Z. Z. W. van Tiel, 2 u. O. van Zalt-Bommel, aan den Waaldijk, nabij het Schansgat. 51° 48' 0" N. B., 23° 0' 56" O. L.

Uit de benaming en den toestand van sommige gedeelten van het dorp, waar men de grondslagen van oude gebouwen aantreft, meent men te moeten opmaken dat ROSSUM oudtijds eene groote en voorname plaats is geweest. Thans telt men er in de kom van het d. 140 h. en 950 inw.

De Herv. kerk was vóór de Reformatie aan den H. MARTINUS toegewijd; daarin was, in 1499, een kapittel van zeven Kanunniken gesticht, door JOHAN, Heer van Rossum, en door FREDERICUS VAN BADEN, den zes en vijftigsten Bisschop van Utrecht, bevestigd. Maar dit kapittel is, bij de kerkhervorming, gelijk alle kerkelijke stichtingen der Katholijken, vernietigd. Voornoemde JOHAN was grootvader van MARTINUS of MARTEN, Heer van Rossum, die in Brabant en voornamelijk in de Meijerij, nog veel genoemd wordt, om de verwoestingen door zijn krijgsvolk aangerigt, wanneer hij, als Veldoverste van den Hertog van Gelder, de legers aanvoerde tegen het Huis van Oostenrijk, hetwelk, onder Keizer KAREL V, in het bezit was van het overige Nederland. Toen daarna ook Gelderland onder de zelfde heerschappij gekomen was, diende MARTEN VAN ROSSUM onder den zelfden Keizer, en deed door zijne krijgsvirrigtingen Frankrijk, tot zelfs in Parijs, beven. Hij stierf te Antwerpen in het jaar 1555. Zijn lijk werd eerst in de kollegiale kerk van ROSSUM begraven; doch ten tijde der opvolgende landsberoerten naar 's Hertogenbosch overgevoerd, en aldaar wederom in de hoofdkerk ter aarde besteld. De kerk te ROSSUM is in 1560 door de Spanjaarden afgebrand, doch in 1659 door de Herv. weder opgebouwd, onder de Directie van den Kerkmeester ALEXANDER VAN HOUSFELT. Deze kerk heeft eenen gotthischen toren, doch geen orgel.

Na de Reformatie werd de R. K. godsdienst eenigen tijd geoefend op een landgoed den Burch genoemd, somtijds ook in eene gewone boerenschuur, digt bij de tegenwoordige kerk; later hadden de R. K. eene zeer geringe bidplaats, uit twee kamers bestaande, aan den H. MARTINUS toegewijd, doch in het jaar 1846 is er eene zeer nette kerk gebouwd, aan den H. MARTINUS toegewijd, met eenen toren, doch zonder orgel.

Er worden aldaar nog fundamenten gevonden van een oud klooster, en er bestaat mede een oud stukje grond, door eene breede gracht omgeven, aan de Herv. kerk toebehoorende en den Bisschop genoemd, alwaar men vermoedt dat een bisschoppelijk paleis zoude gestaan hebben.

Te ROSSUM worden vele Romeinsche munten en oudheden gevonden (1).

De kermis valt in den 9 September.

In 1524 werd het dorp en slot door de Bosschenaars verbrand.

Den 21 Februarij 1799 kwam het ijs, op de Waal, bij Rossum, dat aldaar eenige dagen vastzat, in beweging, en wierp den korenmolen, op den dijk staande, omver; terwijl ter plaatse alwaar hij gestaan had het ijs wel ter hoogte van 40 voeten opkruide, zonder echter meer schade te veroorzaken.

Na 1810, toen ROSSUM, met den Bommelerwaard, bij het Fransche Keizerrijk werd ingelijft, werd door het toenmalig bestuur, uithoofde der partijschappen, ROSSUM met Hurwenen tot ééne gemeente vereenigd en tot Maire aangesteld zekere Landbouwer, genaamd CHRISTIAAN VAN VELDRIEL, wonende te Hurwenen. Toen in het najaar van 1813, ROSSUM

(1) Zie D. C. LEMMANS, *Romeinsche Oudheden te Rossum*, Leyden, H. W. HAZENBERG en comp. 1822.

door de Fransche troepen werd bezet en de gealliëerden naderden, werd gemelde Maire huiverig de zaken te besturen en bleef zich in Hurwenen schuil houden, als wanneer de tegenwoordige, sedert 1829 in bediening zijnde, Burgemeester en Secretaris van ROSSUM, den Heer DIRK JAN VAN DER KAAJ, door den Heer JOHANNES VAN DOCKUM, Rentmeester van den Heer RIJNDERD, Baron VAN RANDWIJCK, Heer van ROSSUM, verzocht werd, het bestuur der gemeente ROSSUM, met assistentie en goedkeuring van voornoemden Maire, CHRISTIAAN VANVELDRIEL, op zich te nemen.

De laatste Fransche troepen, die in December 1815 in Rossem kwamen, waren de zoogenoemde pupillen, die in Woerden zoo vreeslijk hadden geplunderd. Zij waren beladen met vrouwelijke gouden sieraden, waaraan het bloed der slagtoffers hunner woede te Woerden nog zichtbaar was. Zij plantten de kanonnen aan het boven-eind van het dorp en zetteden overal langs Waal en Maas posten en schildwachten uit. De Pruisische troepen vertoonden zich inmiddels aan de overzijde der Waal, verscholen zich achter aard- en zandheuvelds en schoten met hunne busken tot in het dorp. Op den avond van 22 of 23 liet de kommanderende Officier der Franschen den fungerenden Maire, DIRK JAN VAN DER KAAJ, bij zich komen en maakte hem onder gebod van stipte stilzwijgenheid bekend, dat hij met zijne troepen in den vroegen morgen de gemeente zoude verlaten, tevens gelastende de ingezetenen in rust te houden en hen te verbieden op straat te komen, zeggende, dat hij, in geval zij zich vertoonden, voor de herhaling der tooneelen van Woerden vreesden. Alle vaartuigen werden voorts uit de Waal gehaald en over den dijk gesleept. In den vroegen morgen vóór het aftrekken der Franschen kwam een hoop voor het hek van het huis, bewoond door den gezegden Heer VAN DER KAAJ, dat gesloten was, zij hakten dit open en deden vervolgens pogingen om in huis te komen, waarin zij echter niet slaagden, zoodat zij eindelijk het dorp verlieten. Zoodra de visschers van ROSSUM vernamen, dat de Franschen het dorp uittrokken, sleepten zij hunne vaartuigen te water en haalden de Pruisische troepen over. De Franschen, die geregeld afrokken, langs den Maasdijk, naar Driel, waren nog niet geheel uit ROSSUM, toen zij reeds achtervolgd werden door de Pruisische vrijwillige jagers, doch zoodra zij dit bemerkten, hielden zij halt en kwamen terug. Dewijl de weinige vaartuigen die er waren niet schielijk genoeg de Pruisen konden overzetten, werd er hevig gevochten tusschen ROSSUM en Driel. Binnen den tijd van één uur werden 55 à 56 zwaar gewonde Pruisen in de gemeentekamer te ROSSUM gebracht, alwaar men bedden had doen brengen, waarop zij in schuiten over de Waal werden vervoerd. Daar de Franschen intusschen berigt hadden gekregen, dat de Pruisen ook te Zalt-Bommel overkwamen, staakten zij hunne verdediging en marcheerden in allen haast op Hedel aan. Den 23 December bezette de Luitenant-Generaal van Bulow, van het derde corps der Pruisische Armee, ROSSUM, rigtte aldaar een hulpmagazijn op, en bestuurde van daar de inneming van 's Hertogenbosch.

In den avond van den 24 December 1856, ankerde schipper WILLEM VAN HOLD, met zijn aakschip, *Maria Anna*, geladen met hout en houtskolen, voor ROSSUM, onder een eilandje, hetwelk midden in de Waal gevonden wordt, meenende aldaar tegen den opstekenden noordoostenwind eene veilige ligplaats te vinden. Daar, in den morgen van den 25 December, de wind al heviger en heviger werd, gepaard met sterke jagsneeuw, kon hij dien dag niet van ligplaats veranderen, en zag zich genoodzaakt den aanstaanden nacht aldaar af te wachten. Op het schip bevonden zich, behalve den schipper WILLEM

VAN HOLD, ook nog JACOBUS VAN HOLD, HENDRIK VAN HOLD, JACOBUS PIETERS en de koopman der lading GRADUS JANSEN, dus te zamen vijf personen, Tegen den avond liep de wind meer oostelijk, zoodat hun vaartuig door het kleine eilandje, waar achter zij lagen niet meer beveiligd werd voor de woede der golven en zij elken oogenblik vreezen moesten dat het zinken, en zij dus eenen wissen dood in de golven vinden zouden. Omstreeks ten een uur in den nacht, bespeurende, dat het vaartuig werkelijk begon te zinken, spanden zij alle hunne krachten in om met hunne boot het eilandje te bereiken, hetwelk hun, na vele moeite, gelukte. Doch nauwelijks waren zij hier geland, of zij zagen hun schip te gronde gaan, en oogenblikkelijk daarna ook de boot door de golven wegspoelen, zoodat zij nu hulpeloos den nacht moesten doorbrengen op het eilandje, waarover de golven heen sloegen, en zich daardoor aan de nijpendste koude zagen blootgesteld, terwijl zij uit de gemeente Rossum, als liggende onder den wind, geen hulp konden verwachten, terwijl men door de sneeuwjagt en den storm belet werd hen te zien of te hooren. Ondertusschen was de bakenmeester, PIETER VAN HERPEN, hoewel hij niets van de schipbreuk had kunnen vernemen, den geheelen nacht op middelen bedacht, om de schepelingen te redden. Zoodra de dag aanbrak, beproefde hij, een zijner vaartuigen te water te brengen, doch dit werd door de bruischende golven dadelijk verzwolgen, waarom hij, niet denkende, om zijne oude moeder, vrouw en zes kinderen, die hij te verzorgen had, besloot zijn eigen leven tot redding dezer schipbreukelingen te wagen. Hij begeeft zich alzoo naar het veer van Oud-St. Andries, alwaar de vaartuigen meer boven den wind lagen, en huurt er eene boot met twee man, waarmede hij gelukkig de schipbreukelingen bereikt en had alzoo het genoeg en alle vijf, ofschoon verstijfd van koude, behouden aan wal te brengen.

Het wapen der gem. Rossum bestaat in drie vogels.

ROSSUM, buurs. in *Twenthe*, prov. *Overijssel*, arr. en 5 u. O. ten Z. van *Almelo*, kant. en $\frac{1}{2}$ u. W. ten N. van *Ootmarssum*, gem. en 1 u. O. van *Weerselo*.

Men telt er 98 h. en 520 inw., die meest in den landbouw hun bestaan vinden.

De R. K. die er zijn, maken met die uit de buurs. *Lemselo* en *Volte* eene stat. uit, welke tot het aartsbisch. van *Twenthe* behoort, door eenen Pastoor en eenen Kapellaan bediend wordt, onder welke 1000 Kommunikanten telt. De kerk is een gebouw, met eenen toren en van een orgel voorzien.

ROSSUM (HET HUIS-TE-), voorm. adell. h. in den *Bommelerwaard*, prov. *Gelderland*, *Benedendistrikt*, arr. en 5 u. Z. Z. W. van *Tiel*, kant. en 2 u. O. van *Zalt-Bommel*, gem. *Rossum*.

In het jaar 1595 maakte JOHAN VAN ROSSUM zijn HUIS-TE-ROSSUM tot een open huis van Hertog KAREL.

Het is in het jaar 1560 gesloopt. Ter plaatse, waar het gestaan heeft, ziet men thans nog een oud gebouw, hetwelk vroeger als voorhuizinge heeft gediend en thans door den Heer bewoond wordt. De daartoe behoorende gronden, beslaande eene oppervlakte van 5 bund. 50 v. r., worden thans in eigendom bezeten door den Heer GODARD ADRIAAN JACOB BARON VAN RANDWIJCK, woonachtig te Rossum.

ROSSUM (POLDER-VAN-), pold. in den *Bommelerwaard*, prov. *Gelderland*, *Benedendistrikt*, arr. *Tiel*, kant. *Zalt-Bommel*, gem. *Rossum*.

Deze polder beslaat, volgens het kadaster, eene oppervlakte van 654 bund., alles schotbaar land; telt 10 boerderijen, en wordt door

AARDRIJKSKUNDIG

WOORDENBOEK

DER

NEDERLANDEN,

BIJEENGEBRAGT

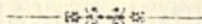
DOOR

A. J. van der Aa,

ONDER MEDEWERKING VAN EENIGE VADERLANDSCHE
GELEERDEN.

DERTIENDE DEEL.

A A N H A N G S E L.

TE GORINCHEM, BIJ
J. NOORDUYN EN ZOON.

1854.

aan de Buitengronden, O. aan het Kleine-Roodezand en W. aan de Rietbaan. — Dit poldertje heeft geene uitwatering.

ROOIJESTEIN, buit., prov. *Utrecht*. Zie ROIJESTEIN.

* ROOMBURG. Staat: Zie RODENBURG. lees: Zie RODENBURGH.

* ROORDABURG was geen state, maar eene stins. De daartoe behoord hebbende gronden, beslaan eene oppervlakte van 56 bund. 46 v. r. 90 v. ell.

ROORDAHUIZUM, kadast. gem., prov. *Friesland*, kw. *Oostergoo*, griet. *Idaarderadeel*, bestaande uit de d. *Roordahuizum*, *Aegum*, *Friens* en *Idaard* en beslaande, volgens het kadaster, eene oppervlakte van 1590 bund. 5 v. r. 91 v. ell., waaronder 1372 bund. 63 v. r. 49 v. ell. belastbaar land.

ROORSTRAAT, geh., prov. *Limburg*, gem. en $\frac{1}{2}$ u. W. van *Heythuizen*; met 31 h. en 170 inw.

* ROOSENDAAL, vlek, prov. *Noord-Brabant*, ligt kant. en $1\frac{1}{2}$ u. Z. Z. W. van *Oudenbosch*.

* ROSENDAAL-NISPEN-EN-WOUW, op bladz. 637, reg. 1 van onderen lees: ROSENDAAL-NISPEN-EN-WOUW.

* ROSENDAALSCHESAS. Staat: Zie SAS (HET ROSENDAALSCHES-), lees: Zie SAS-VAN-ROSENDAAL. en zoek dat woord hierachter.

ROOS-EN-DOORN, buit. op het eil. *Walcheren*, prov. *Zeeland*, gem. en N. van *Middelburg*, even buiten de Noordpoort, aan den straatweg van *Serooskerke*, eene oppervlakte beslaande van 2 bund. 98 v. r. 92 v. ell.

ROOSKENSANT, geh., prov. *Limburg*, gem. en $\frac{1}{2}$ u. O. van *Sevenum*; met 32 h. en ruim 500 inw.

ROOSTEN, geh., prov. *Noord-Brabant*, gem. en $\frac{1}{2}$ u. Z. van *Stratum*, aan den straatweg; met 4 h. en 50 inw. Aldaar ligt een landgoed van dien naam. Zie het volgende art.

ROOSTEN, landg. prov. *Noord-Brabant*, gem. en $\frac{1}{2}$ u. Z. van *Stratum*, in het geh. *Roosten*; eene oppervlakte beslaande van 41 bund. 34 v. r. 89 v. ell.

ROOTH, geh., prov. *Limburg*, gem. en 20 min. N. O. van *Maasbree*; met 20 h. en 120 inw.

* Rooth (HET), ligt $\frac{3}{4}$ u. W. N. W. van *Margraten*.

ROOY (DE NIEUWÉ), voorm. kast., prov. *Noord-Brabant*, gem. *Oudheusden-en-Elshout*, buiten den Zeedijk van den Polder van *Oudheusden-en-Elshout*.

* RORAC-EN-KLAVERBLAD, telt 113 slaven. Reg. 6, staat: DI FOERON. lees: DI FOEROE.

* ROSEGYN. Staat: Zie ROSINGAIN. lees: ROSINGAYN.

ROSELIJN-EILANDJES (DE), groep eil. in *Oost-Indië*. Zie WEEDA-EILANDJES. W.

* ROSKAM (DE). Reg. 5, staat: *Kapelleburg*, lees: *Kapellebrug*, ROSMALENSCHE-SLUIS, sluis, prov. *N.-Brab.* Zie NIEUWE-SLUIS (DE).

* ROSMALENSCHE-WETERING (DE GROOTE). Reg. 12, staat: slotbalken lees: schotbalken

* ROSPORT. Reg. 6, staat: *Osport*, lees: *RASPORT*.

ROSSA (POELOE) thans meestal de BANDIETEN-EILANDEN geheeten, eil. in *Oost-Indië*, in de *Straat-van-Lombok*, ten Z. O. van *Bali*. Zij zijn onbewoond, doch worden nu en dan door zeeschuimers bezocht.

* ROSSUM, gem., bevat mede de b. *Rome*, doch het fort *Willelm* of *Nieuw St. Andries* behoort niet onder *Rossum*, maar onder de gem. *Heerewaarden*. Bl. 631, reg. 16, staat: *Overvaart*, lees: *Overwaard*,